

Asia: VN/11212/2025

Lausuntopyyntö yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen linjausluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Miten arvioitte yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen linjauksiksi valitun viiden suuntaviivan tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta kokonaisuutena?

-

1. Innostamme toiminnan ja kokeilun avulla yrittäjämäiseen toimintatapaan

Suuntaviiva on hyvin perusteltu ja keskeinen yrittäjyyskasvatuksen näkökulmasta. Toiminnallisuus, kokeilukulttuuri ja oppiminen tekemisen kautta tukevat tehokkaasti yrittäjämäisen ajattelun, aloitteellisuuden ja riskinottokyvyn kehittymistä.

SAMK pitää erityisen tärkeänä, että yrittäjyyskasvatus toteutuu autenttisissa oppimisympäristöissä ja yhteistyössä työelämän kanssa. Käytännön kokemukset, projektipohjainen oppiminen ja erilaiset kokeilut vahvistavat oppijoiden valmiuksia toimia muuttuvassa työelämässä sekä madaltavat kynnystä yrittäjyyteen.

Korkeakoulutuksen näkökulmasta on tärkeää, että suuntaviiva mahdollistaa joustavat ja monimuotoiset oppimisratkaisut, joissa yrittäjyys voidaan integroida eri koulutusaloille. Tämä tukee yrittäjämäisen toimintatavan kehittymistä laaja-alaisesti myös niillä aloilla, joissa yrittäjyys ei ole perinteisesti keskiössä.

2. Tarjoamme joustavia mahdollisuuksia yrittäjyys- ja talousosaamisen edistämiseen

Suuntaviiva on perusteltu ja tukee hyvin yksilöllisten oppimispolkujen rakentamista eri koulutusasteilla. Joustavat mahdollisuudet, kuten monimuotoiset opintopolut, opintojen yhdisteltävyys ja työelämälähtöiset oppimisratkaisut, edistävät yrittäjyys- ja talousosaamisen saavutettavuutta ja sovellettavuutta käytännössä.

SAMK pitää tärkeänä, että joustavuus mahdollistaa yrittäjyys- ja talousosaamisen kehittämisen eri elämäntilanteissa ja erilaisista lähtökohdista käsin. Erityisesti korkeakoulutuksessa korostuu mahdollisuus integroida yrittäjyys- ja talousosaaminen osaksi eri alojen opintoja sekä tukea jatkuvaa oppimista.

Lisäksi on tärkeää, että talousosaamisen rooli tunnistetaan riittävän vahvana osana kokonaisuutta. Joustavien oppimismahdollisuuksien avulla voidaan varmistaa, että talousosaaminen kehittyy systemaattisesti kaikilla koulutusaloilla sekä tukee sekä yrittäjyyttä että muuta työelämässä tarvittavaa osaamista.

3. Vahvistamme kasvatuksen ja koulutuksen parissa työskentelevien osaamista pitkäjänteisesti uudella ja päivittyvällä tiedolla

Suuntaviiva on erittäin keskeinen linjausten vaikuttavuuden kannalta. Yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen edistäminen edellyttää, että kasvatus- ja opetushenkilöstöllä on ajantasainen ja riittävä osaaminen sekä ymmärrys muuttuvasta työelämästä ja elinkeinoelämästä.

SAMK korostaa pitkäjänteisen osaamisen kehittämisen merkitystä. Henkilöstön osaamista tulee vahvistaa systemaattisesti perus- ja täydennyskoulutuksen sekä työelämäyhteistyön kautta. Erityisen tärkeää on, että koulutuksen parissa työskentelevät saavat ajantasaista tietoa esimerkiksi yrittäjyyden toimintaympäristön muutoksista sekä talousosaamisen käytännön soveltamisesta.

Korkeakoulutuksella on keskeinen rooli sekä opettajien kouluttajina että osaamisen kehittäjinä. Yhteistyö korkeakoulujen, työelämän ja muiden toimijoiden välillä tukee tiedon siirtymistä ja parhaiden käytäntöjen leviämistä, mikä vahvistaa suuntaviivan toteutumista käytännössä.

4. Valmistaudumme ja valmennamme tulevaisuuteen

Suuntaviiva on ajankohtainen ja tarpeellinen vastauksena toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin. Tulevaisuuteen valmentaminen edellyttää, että yrittäjyyskasvatus ja talousosaaminen kytkeytyvät tiiviisti työelämän kehitykseen, teknologisiin muutoksiin sekä taloudellisiin ilmiöihin.

SAMK korostaa ennakointikyvyn ja muutosvalmiuden merkitystä. Oppijoille tulee tarjota valmiuksia toimia epävarmuudessa, tunnistaa uusia mahdollisuuksia sekä rakentaa kestäviä ratkaisuja muuttuvassa toimintaympäristössä. Yrittäjämäinen ajattelu tukee keskeisesti näiden valmiuksien kehittymistä.

Korkeakoulutuksen näkökulmasta on tärkeää, että tulevaisuusorientaatio näkyy opetuksessa monialaisuutena, työelämäyhteistyönä sekä uusien ilmiöiden, kuten digitalisaation ja kestävä kehityksen, integroimisena oppimiseen. Tämä vahvistaa oppijoiden kykyä toimia sekä yrittäjinä että asiantuntijoina tulevaisuuden työelämässä.

5 Työskentelemme kestäväen tulevaisuuden puolesta

Suuntaviiva on tarkoituksenmukainen ja kytkeytyy luontevasti sekä yrittäjyyskasvatukseen että talousosaamisen kehittämiseen. Kestävän tulevaisuuden näkökulman vahvistaminen tukee vastuullista päätöksentekoa ja pitkän aikavälin ajattelua, jotka ovat keskeisiä sekä yrittäjyydessä että työelämässä laajemmin.

SAMK pitää tärkeänä, että kestävyys ymmärretään monipuolisesti taloudellisena, sosiaalisena, kulttuurisena ja ekologisena kestävyyttenä. Erityisesti talousosaamisen näkökulmasta on keskeistä, että oppijat ymmärtävät kestävä talouden periaatteet, vastuullisen liiketoiminnan sekä resurssien tehokkaan käytön merkityksen.

Korkeakoulutuksen näkökulmasta on tärkeää, että kestävä tulevaisuuden teemat integroituvat osaksi eri alojen opetusta ja että niitä tarkastellaan käytännönläheisesti yhteistyössä työelämän kanssa. Tämä tukee oppijoiden valmiuksia toimia vastuullisesti sekä yrittäjinä että asiantuntijoina muuttuvassa toimintaympäristössä.

Muut mahdolliset huomiot linjausluonnoksesta

Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK) pitää tärkeänä, että linjausten toimeenpanossa hyödynnetään olemassa olevia alueellisia yhteistyörakenteita ja pitkäjänteisesti rakentuneita yrittäjyyskasvatuksen toimintamalleja. Satakunnassa yrittäjyyskasvatuksella on vahva ja yli kahden vuosikymmenen mittainen perinne, ja alueella toimii aktiivinen ja verkostomainen ekosysteemi, joka kattaa kaikki koulutusasteet sekä keskeiset elinkeinoelämän toimijat.

Alueellisten verkostojen, kuten YES Satakunta -toiminnan, kehittämissyhtiöiden sekä koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö mahdollistaa linjausten käytännön toteuttamisen tehokkaasti ja vaikuttavasti. Tämänkaltaisten rakenteiden merkitys tulisi tunnistaa ja huomioida linjausten toimeenpanossa nykyistä selkeämmin.

SAMK korostaa korkeakoulujen roolia osana yrittäjyyskasvatuksen kokonaisuutta. Korkeakoulut toimivat sekä osaamisen kehittäjinä että alueellisen elinvoiman vahvistajina, yhdistäen koulutuksen, tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä yritys yhteistyön.

SAMKin osalta yrittäjyyskasvatus on systemaattinen osa koulutusta: jokainen opiskelija saa opintojensa aikana yrittäjyysosaamiseen liittyvää koulutusta koulutusalasta riippumatta. Lisäksi SAMK Yrityskiihdyttämö™ on toiminut noin 30 vuoden ajan keskeisenä käytännön oppimisympäristönä, jossa opiskelijat voivat kehittää liikeideoitaan ja yrittäjävalmiuksiaan yhteistyössä mentorien ja alueen yritysten kanssa - ja perustaa yrityksiä.

Lisäksi SAMK pitää tärkeänä, että linjauksissa huomioidaan alueelliset työmarkkinatilanteet ja elinkeinorakenteet. Esimerkiksi Satakunnassa yrittäjyys ja pk-yritystoiminta ovat keskeisiä

aluekehityksen näkökulmasta, mikä korostaa yrittäjyyskasvatuksen merkitystä myös alueellisen osaajatarpeen turvaamisessa.

Kokonaisuutena SAMK katsoo, että linjausten vaikuttavuus vahvistuu, mikäli niiden toimeenpano rakentuu paikallisten vahvuuksien, olemassa olevien verkostojen ja koulutusorganisaatioiden roolien systemaattiselle hyödyntämiselle.

Yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen linjausluonnoksen liitteessä 2 on esimerkinomaisesti lueteltu organisaatioita, jotka tarjoavat kouluille ja oppilaitoksille tukea, asiantuntemusta ja toimintamalleja yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen toteuttamiseen. Mitä organisaatioita liitteeseen 2 olisi syytä lisätä? Ilmoita organisaatio, lyhyt kuvaus sen päätehtävästä ja keinoista, joilla organisaatio tukee kouluja ja oppilaitoksia yrittäjyyskasvatuksessa ja talousosaamisen edistämisessä.

-

Iisakkala Jari
Satakunnan ammattikorkeakoulu